
TRAVESSADA MONTSERRAT - NÚRIA (PUIGMAL) A PEU - SENDER GR-4

3ª ETAPA : PARADOR DEL LLEÓ - FONT DEL CORNET

23 de novembre de 1986 - 18,068 km - 97 participants

Amb el retard que ens caracteritza (7 h. 20') i animats com sempre, sortim avui de Vilanova disposats a descobrir i a conèixer l'itinerari que ens ha de portar del Parador del Lleó a la Font del Cornet, antic terme del mateix nom i agregat, des de mitjan segle passat, al municipi de Sallent, situat a la comarca de Bages, comarca que encara no hem deixat des que hem començat aquest G.R.-4.

Fem uns quants km i parem a esmorzar a l'estació-servi Bonavista, en una cruïlla de la carretera de Manresa a Vic.

Després reemprenem el viatge fins arribar al Parador del Lleó i són exactament 2/4 de 10 quan comencem a caminar.

Agafem la carretera local B-430 en direcció a Cabrianes. Una vegada creuat el riu Llobregat pel pont de la carretera, la deixem per agafar una pista cap a l'esquerra, en direcció Nord. Aquí el nombrós grup s'escindeix en dues branques: uns quants, els més ortodoxos, seguim com dèiem aquesta pista cap a l'esquerra, que transcorre per entre un canyissar i una canal. Els altres segueixen carretera amunt i acabem retrobant-nos a la carena.

Són les 10 del matí quan ens plantem davant la Masia de la Carrera, que conserva part de l'edificació del s.XII. Aquí encetem conversa amb un home que hi feineja. Ens parla de la colla que havia passat per aquí el diumenge anterior (són els de Vilafranca, que fan el mateix recorregut) i nosaltres

ens interessem per un cotxe molt antic i un carro d'abast de carn, tipus tartana, vertaderes peces de museu que l'amic Voltà ja li agradaria conservar al seu petit museu de llaberia.

La Masia de la Carrera, ara habilitada com a casa de colònies

Deixem La Carrera i continuem pujant pel bosc. Ara veiem el mont Cogul, el cim i voltants del qual coneixem per la participació en la darrera Marxa d'Orientació de Catalunya. A mitja hora escassa trobem, a l'esquerra del camí, un antic forn de guix que es conserva força bé i que en cas d'emergència és un bon aixopluc.

Ens anem enfilant pel vessant Sud del mont Cogul. Pocs minuts després passem pel costat d'un altre forn de guix, en ruines, de característiques interessants. Deixem les runes de la masia de can Coscoll i pugem per un sender travesser, cap a l'esquerra, obstaculitzat a trams per abundós brancatge esqueixat dels arbres de resultes de les gran nevades de principis del 86.

Després d'enllaçar amb una pista arribem a una collada on en conflueixen d'altres. Hi veiem un cartell indicador del G.R.4. També hi ha un indicador i un corriol que mena directament a la font i ermita de Fussimanya (s.XII) i al cim del mont

El Joan Sivill i el Vicenç tafanejant a l'entrada del forn de guix. Les dues dependències estan perfectament cobertes amb voltes de pedra seca.

Cogul. Nosaltres seguirem però pel camí que puja pel llom de l'esquerra del Cogul i, des de la carena, voltada de bosc, baixem per un corriol també boscós que ens porta a la masia de Sant Martí, una interessant casa pairal del s.XIV, molt ben conservada.

A 3 minuts de la masia, i precedida d'uns prats magnífics, hi ha l'ermita romànica de Sant Martí de Serrafina, s.XII, que podem visitar ja que les claus les guarden a la masia.

La "Gran geografia comarcal de Catalunya" ens diu parlant del terme de Sallent, on transcorre molta part del trajecte d'avui:

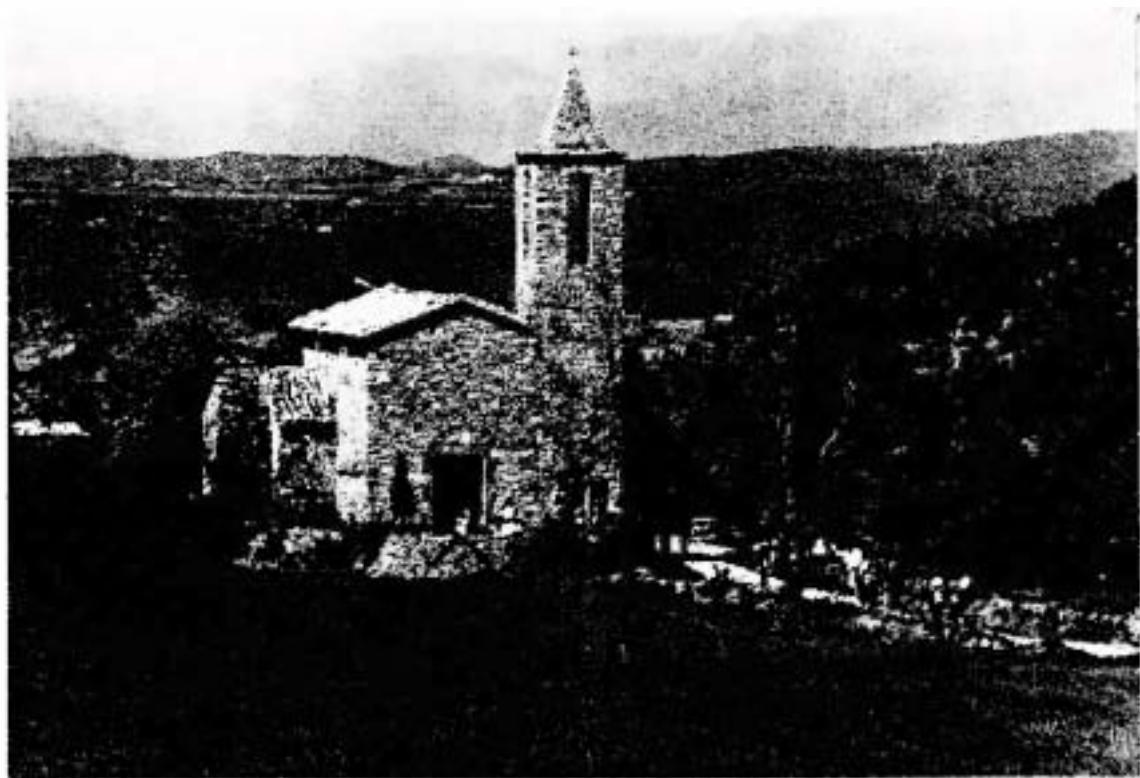
"El terme actual és constituït per unes quantes entitats menors de població; la més important de les quals és el poble de Cornet ... l'antiga quadra de Serra-sanç ('Serra d'En Sanç') ... Unes altres quadres històriques són les de Serrafina, formades per les antigues parròquies de Sant Pere i Sant Martí, al gran altiplà de llevant del terme de Sallent, entre el riu de Cornet i la riera Gavarresa i solcat profundament pels torrents que davallen cap al Llobregat.

El Montcogul -el cim més alt del terme de Sallent i del sector central del Bages- presideix l'espai conjunt. Tot aquest territori, situat dintre els límits del castell de Sa-

llent, des del principi del s.XI, passà a ser propietat del monestir de Sant Benet de Bages principalment, i també dels de l'Estany, Serrateix i la Portella.

Ermita romànica de Sant Pere de Serraïma, s.XII
-restaurada pel Centre Exc. F.A.E.S. el 1979-

Ermita romànica de Sant Martí de Serraïma, s.XII
-amb paraments de pedra vista i un altívol cloquer-

Sant Pere i Sant Martí formaren sengles quadres autònoms, en les quals exercien jurisdicció l'abat de San Benet -la civil- i el senyor de Sallent -la criminal-.

L'església de Sant Pere de Serrafma, centre de la paròquia i de l'antiga quadra del seu nom, és un temple romànic llombard del s.XI, ampliat en segles posteriors i restaurat fa poc pels entusiastes sallentins del F.A.E.S.

Sant Martí de Serrafma conserva la seva església romànica, molt transformada al s.XVIII, amb supressió de l'absis i invertint l'orientació del temple. Va perdre la categoria parroquial en ésser unida a la de Sant Pere. El vessant llevant del Montcogul, que aboca les aigües a la riera Gavarresa, constituïa una tercera quadra -o subquadra- més petita, formada per uns quants masos situats entorn de l'església de Fucimanya o Fussimanya. Aquest lloc és conegut documentalment des de la fi del s.XII, amb una capella de Santa Maria que ja existia molt abans del 1212, al centre d'unes terres adquirides poc després d'aquesta data pel monestir de Sant Pere de la Portella. L'església, esdevinguda santuari d'una gran devoció, és ara un edifici de la fi del XVII.

Després de la visita i un breu descans en aquest pintoresc paratge, continuem endavant seguint un antic camí ramader que s'utilitzava per portar els ramats del Bages al Pirineu. Ja veieu com canvien els temps. Ara aquests camins serveixen per a "ramats d'excursionistes" famolencs i assedegats de natura i aire pur.

Arribem al pla del garrigó de Sant Martí. Mirant enrevés veiem la vall que hem deixat, l'ermita i al fons el cim del mont Cogul.

Trobem una cruïlla de camins i cal seguir recte, en direcció Nord, cosa que fem la majoria. Però sempre n'hi ha de rebecs i aquests s'arriben a les masies de Sant Pere de Serrafma i la de Sellarès, a uns 800 m en direcció Oest, enfront de les quals es troba l'ermita romànica de què abans hem parlat: Sant Pere de Serrafma.

Després d'això entrem en una zona de trajecte de pista llarg, monòton i voltada de vegetació cremada. Anem a fer cap així a la Masia de la Pineda i ens enlairem pel mig del bosc, sempre cremat, fins arribar a la carretera local de Bal-

sareny a Avinyó, asfaltada. Abans de continuar fem una paradeta per tal de reagrupar-nos.

Quan ja tot feia suposar que la monotonia del trajecte ens acompanyaria fins a l'arribada a la font del Cornet, un fet divertidíssim, el culpable i víctima a la vegada del qual és el nostre amic Ramon Casas, ve a trencar-la.

Resulta, doncs, que el Casas, alias el "Barra-Peu", que intentava en va contactar amb el Muela, alias el "Barra-Talla", va comunicar-se en canvi amb un col·lega de Manresa i se li va identificar i li va explicar que érem una colla que anàvem seguint el G.R.4 i que ens dirigíem a Cornet.

-Un grupet a prop de Sant Pere de Serrafma-
-El Casas intentant comunicar-se amb el Muela-

Mentrestant, un guàrdia urbà de Balsareny va captar algú que interferia la seva freqüència, i anava com un boig buscant el culpable. El col·lega de Manresa, que també s'hi va comunicar, va explicar al guàrdia en qüestió que un grup d'excursionistes portàvem un Walki-Talki i ens dirigíem a Cornet, i el guàrdia, convençut que el Casas era el culpable de tot aquell embolic, va ordenar ràpida-

ment la seva "cerca i captura". Va trobar-nos a un grup que jè-
iem al costat de la carretera esperant els darrers, que encara
havien anat a visitar un Dolmen a prop, i es va plantar allà es
perant que d'un moment a l'altre apareixés el pobre Casas per a
enxampar-lo "infraganti".

El bo del cas és que "l'interferent", envalentit, ana-
va insultant el guàrdia, l'engegava a la merda i l'amenaçava
amb una escopeta, mentre l'ira del guàrdia anava creixent. Sor-
tiren potents veus de defensa, com la del Jani, assegurant que
ell coneixia el Casas molt bé i que mai de la vida fóra capaç
d'una acció semblant. Després de molt parlar, el guàrdia
va comprendre que teníem raó i va abandonar la recerca.

Hi va haver moments, però, de
tensió. Confessem sincerament que
alguns de nosaltres, tot i que
no crèiem el Casas capaç de
tot allò, và-
rem dubtar
uns instants.
I si fos que
se'n fotia de
debó del guàr-
dia urbà pen-
sant-se que tot
era una broma
del Muela i
ell la seguia?
Van ésser mo-
ment "angoi-
xants".

Mentres-
tant, un gru-
pet amic de
la gresca,

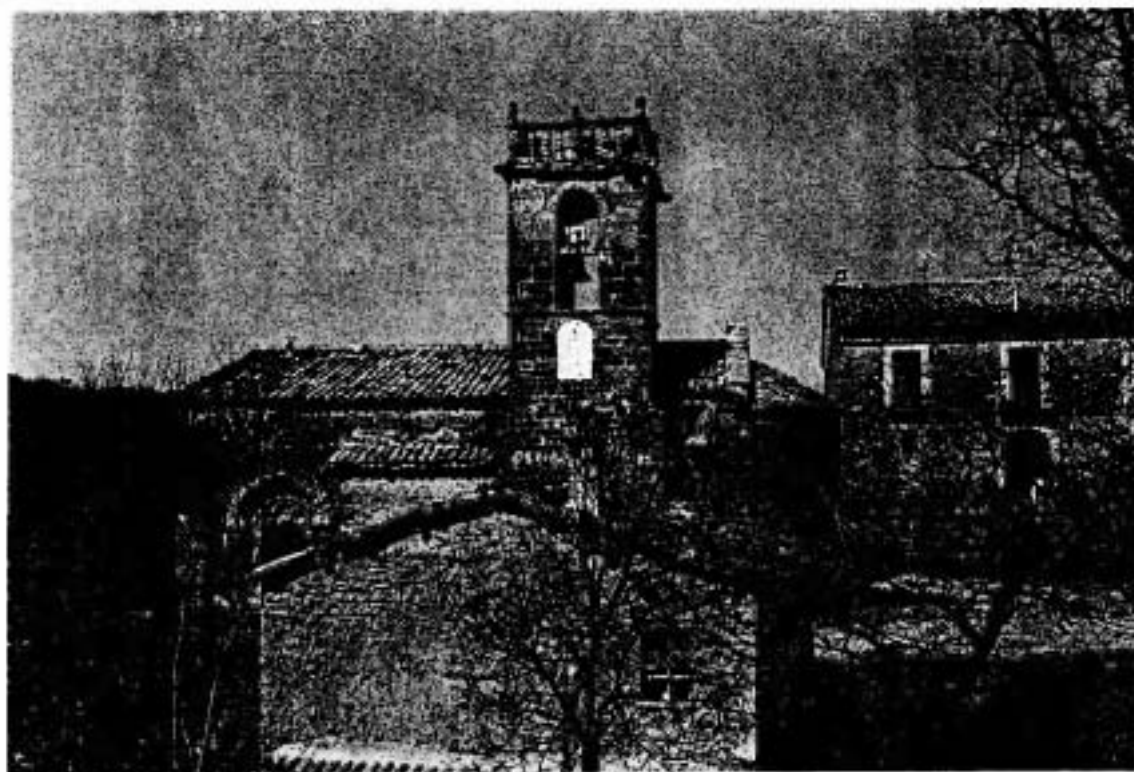
Imatge idealitzada del Casas provocant
el guàrdia urbà de Balsareny.

anava composant "in situ" una cançó de tot aquell enrenou, i d'això en va sortir "Anant per la vall cremada", amb música de "Baixant de la Font del Gat", que ha passat a enriquir l'arxiu etno-folklòric-bromista de la Secció de Cultura (Sub-secció musical de la Travessada de Catalunya). Se n'ha repartit exemplars. Aquest Ramon Casas, noi, és ben bé una font d'inspiració! Ja ho diu la cançó: Un Walkei li cau al riu, i amb l'altra es va fent el viu ..."

Quan finalment apareix el Casas amb el Walkei que el guàrdia pensava requisar, ja fou l'apoteosi. Tothom se li va abocar amb brometes i preguntes i ell, innocentó, no sabia de què anava la pel·lícula. Fins que va quedar tot aclarit.

Un cop reagrupats tots a l'agregat de Cornet, els autocars ens porten a Balsareny per a dinar. El temps, que durant el matí havia estat bo, canvia de sobte i fa que tots anem a buscar recer en un bar on el grup de la 3ª edat ja tenia encomanada la taula i el dinar. Arribem just per a no mullar-nos. Cau un bon xàfec. Serà que la Coral Plurifònica del C.R. ha desafinat avui més que mai?

A les 5 de la tarda deixem Balsareny i arribem a Vilanova vora les 7. Qui diu que les nostres travessades son can-sades i avorrides?

CORNET -- Església parroquial de San Maria. Segle XIV.

G.R.

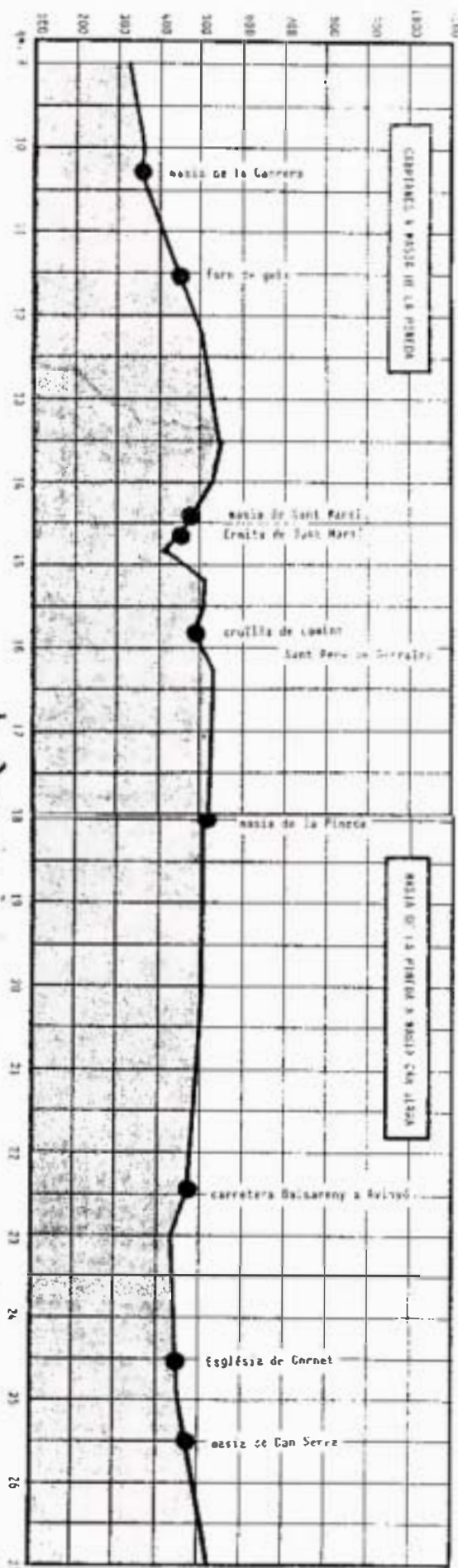
PERFILES I MAPAS

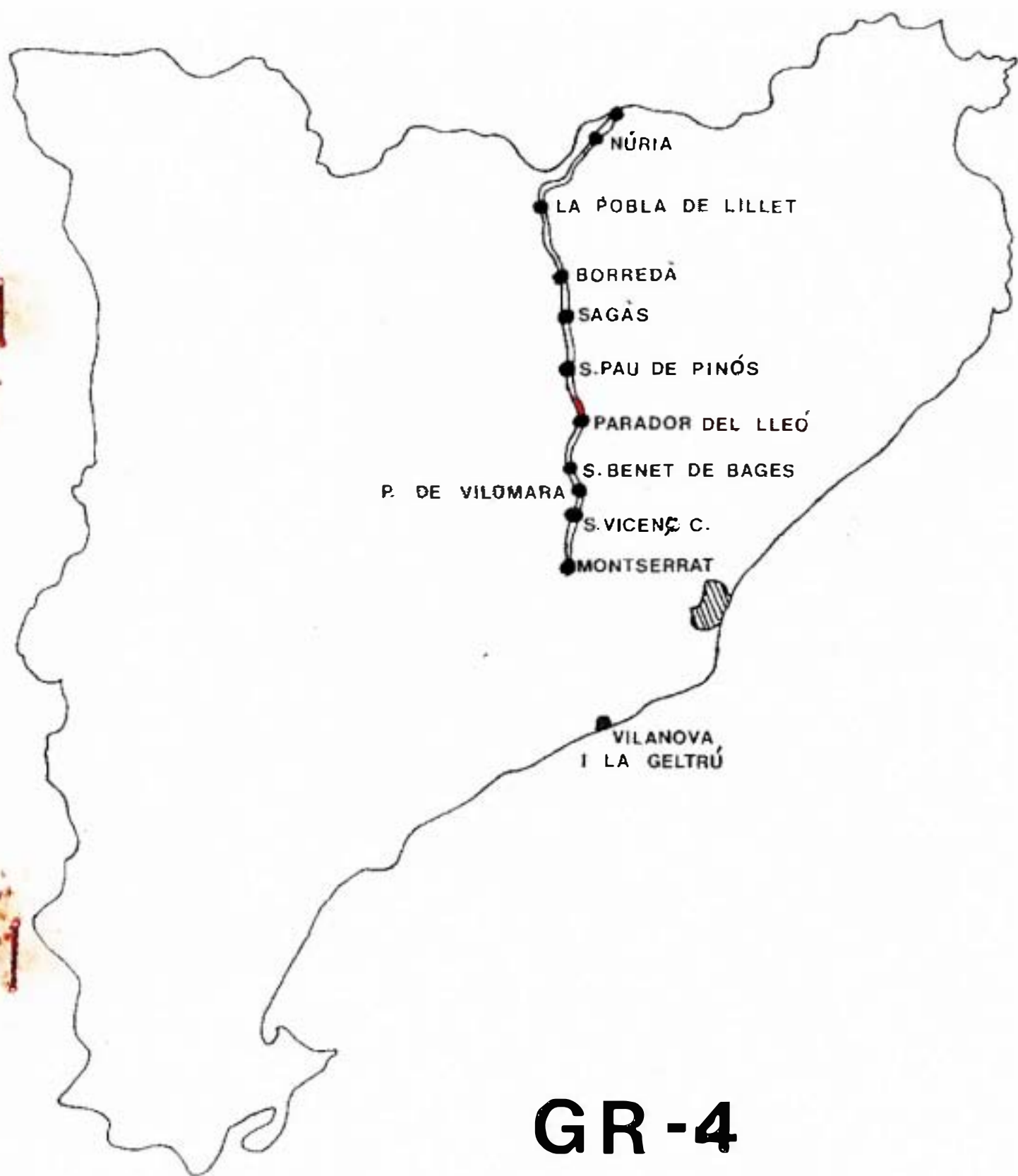
G. R. 4 (1)

Bibliografia:

- Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol. 2. El Bages, el Berguedà i el Solsonès. Fundació Enciclopèdia Catalana.
- Senders de Gran Recorregut. G.R. 4: Sta. Cecília (Montserrat) - Sant Pau de Pinós. F.E.E.C., des. 82.
- Butlletí de la Talaia, juny-desembre 1986.

.....

GR-4

MONTSERRAT «» NÚRIA «» PUIGMAL